

DNI MILANA HODŽU

Bratislava, 9. november 2023

Nadežda JURČIŠINOVÁ

Široko poňatý – rôznosťou aktivít a ich dejiskami – program Dní Milana Hodžu 2023 uzavrela vedecká konferencia pri príležitosti 105. výročia vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov. Niesla názov *Osobnosti slovenskej politiky a vznik Česko-Slovenska*. Konala sa 9. novembra t. r. v reprezentačnej zasadačke v Pálffyho paláci v Bratislave. Pod záštitou predsedu vlády SR konferenciu organizovalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR s mestom Martin, Štátnym archívom v Bratislave, Katedrou politológie Filozofickej fakulty (FF) Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Katedrou filozofie a politológie FF Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, Nadáciou Milana Rastislava Štefánika v Bratislave, vydavateľstvom Slovenskej akadémie vied Veda a občianskym združením (OZ) Forum Sapientiae.

Program dní sa začal ešte v dňoch 22. až 27. júna v Sučanoch, kde bol celý rad kultúrno-spoločenských akcií. Išlo o vyhodnotenie každoročne sa opakujúcich súťaží Hodžova esej, ako aj Hodžov novinový článok (prvú vyhlasuje gymnázium M. Hodžu v Sučanoch, druhú základná škola M. Hodžu v Bratislave), ale napr. aj

PhDr. Miroslav Pekník, CSc. pri otvorení konferencie. Foto: Jozef Jurčišin

o turistický výstup na Malý Fatranský Kriváň. V rámci Sučianskych slávností prebehol slávnostný akt udeľovania Cien M. Hodžu a cien obce. Tie sa priznávajú vedec-kým pracovníkom za výskumy života a diela osobností Slovenska 19. a 20. storočia.

Konferenciu otvorili príhovory viacerých hostí, medzi ktorými nechýbala zástupkyňa rodiny M. Hodžu. Prednášky organizátori rozdelili do troch blokov. Úvodný otvorilo vystúpenie „duše“ celého podujatia, dnes už bývalého riaditeľa Ústavu politických vied SAV a v súčasnosti reprezentujúceho OZ Forum Sapientiae PhDr. Miroslava Pekníka, CSc. Hovoril o slovenskej politike a jej aktéroch pred rokom 1918. Ambícií M. Hodžu vrátiť Slovensko do Európy sa venoval doc. PhDr. Vladimír Goněk, DrSc., z FF Masarykovej univerzity v Brne. Autorka tohto textu nazvala svoje vystúpenie Milan Ivanka a Metod Matej Bella – odvážlivci pri presadzovaní česko-slovenskej vzájomnosti. Pôsobenie iných dvoch dejateľov Antona Štefánika a Františka Votrubu v Prahe v čase vojny priblížil doc. PhDr. Marek Junek, PhD., z Moravského zemského múzea v Brne. O Albertovi Pavlovi Mamatejovi – prehladanom spoluzakladateľovi Česko-Slovenska prednášal Mgr. Jozef Schwarz z Miestneho odboru Matice slovenskej v Bratislave – Petržalke a o štátnej symbolike SR a jej koreňoch PhDr. Ladislav Vrtel zo Štátneho archívu v Bratislave. V ďalších dvoch blokoch odznelo dovedna sedem vystúpení.

Väčšina prednášateľov zdôraznila, že už v súčasnosti víta budúcoročný minijubilejný 20. ročník tohto podujatia.

Súčasťou konferencie bola v priestoroch palácu inštalovaná výstava Generál PhDr. Milan Rastislav Štefánik (1880 – 1919) a výstava knižnej produkcie Vedy, súvisiacej so životom a dielom M. Hodžu a ďalších slovenských politikov jeho obdobia.

M. Hodža (*1878, Sučany – † 1944, Clearwater, USA), synovec Michala Miloslava Hodžu, bol slovenský politik, štátnik a publicista (pracoval ako redaktor o. i. v Abendblatte, Slovenskom denníku, Slovenskom týždenníku). Po vzniku ČSR v roku 1918 patril k politickým špičkám Slovenska. Bol poslancom Národného zhromaždenia po celú existenciu prvej ČSR a aj ministrom viacerých rezortov (unifikácie zákonov, poľnohospodárstva, školstva a zahraničných vecí). Ako prvý Slovák zastával post predsedu vlády Česko-Slovenska (v poradí 11. v rokoch 1935 – 1938). Zomrel v emigrácii. Po bezmála 60 rokoch sa vďaka príčinlivosti slovenského historika, politológa a publicistu Pavla Lukáča (*1970 – † 2004) podarilo uskutočniť prevoz telesných pozostatkov M. Hodžu na Národný cintorín v Martine, kde má M. Hodža v súčasnosti svoju hrobku. Pietny akt so všetkými poctami aké štátnikovi a významnému politikovi prináležia sa uskutočnil 27. júna 2002. Projekt Dní Milana Hodžu, ako ho dnes poznáme, našiel podporu vtedajšieho predsedu vlády SR Mikuláša Dzurindu a prihlásili sa k nemu aj nasledujúci slovenskí premiéri bez ohľadu na svoju politickú príslušnosť.